

ЩОДО ОСНОВНИХ ФАКТОРІВ ЯКІ НЕГАТИВНО ВПЛИВАЮТЬ НА СТАН ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТИВАННЯ В УКРАЇНІ У ЗВ'ЯЗКУ З КОРУПЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ

Богущ Л. А.

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри теорії і методики журналістської творчості

Міжнародного економіко-гуманітарного університету

імені академіка Степана Дем'ячука

м. Рівне, Україна

Як свідчить практика, основною характерною рисою сучасної світової економіки, включаючи й Україну, є міжнародна економічна інтеграція, яка включає у себе й діяльність, що стосується іноземного інвестування.

Саме тому майже всі держави світу входять в регіональні та глобальні об'єднання, прагнучи вирішити існуючі проблеми та покращити свої економічні показники, а останнім часом набуло поширення гасло соціальної інтеграції людей на Землі, що має на меті покращення життя [7, с. 4], включаючи й можливості активізації іноземного інвестування у конкретно взятую країну.

Виходячи з цього, перед Україною також стоїть завдання увійти в міжнародний економічний простір, шляхом створення у тому числі приналежного інвестиційного середовища, подолання відсталості, а також низької міжнародної конкурентно-спроможності і навіть, як вірно зробив висновок О. Г. Белорус, деградації [1, с. 6].

При цьому, варто зазначити, що на сьогодні сучасне світове господарство, яке включає у себе й діяльність з питань іноземного інвестування, характеризується двома протилежними тенденціями, а саме: одна із них полягає в зростаючій глобалізації, цілісності світової економіки, а інша – пов'язана з відособленням, утворенням економічних центрів світового господарства, економічним забезпеченням і взаємовпливом окремих країн і регіонів, тобто з регіоналізацією.

У таких умовах Україна ще у 2004 році розпочала активні дії, спрямовані на її входження у міжнародний економічний простір, прийнявши, зокрема, Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до Законодавства Європейського Союзу» [5], а в 2018 році визнала одним із пріоритетних національних інтересів нашої держави сталий розвиток національної економіки, закріпивши це у п. 2 ч. 3 ст. 3 Закону України «Про національну безпеку України» [6].

Поряд з цим, як показали результати даного дослідження, сучасний стан іноземного інвестування в Україні знаходиться на досить низькому

рівні. При цьому, до основних факторів, які негативно впливають на цей процес, можна віднести наступні:

1. Зниження економічного потенціалу нашої держави внаслідок втрати контролю за територією Автономної Республіки Крим, частинами території Донецької та Луганської областей.

2. Суттєве погіршення більшості показників економічної діяльності, а саме: зниження, зокрема, тільки у 2016 році обсягів ВВП (-10,4% порівняно з показниками 2014 р.); промислової продукції (-13,4%); сільськогосподарського виробництва (-4,8%); обороту роздрібною торгівлі (-20,7%); вантажообігу (-6,0%); експорту та імпорту (-31,8 % та -32,2 % відповідно); зростання національного боргу до 65,5 млрд дол. США, а обсягу тіньової економіки – до 40% ВВП.

3. Девальвація національної валюти (у 3 рази відносно долара США), суттєве збільшення рівня інфляції (тільки у 2016 році на 48,7 %); подорожчання комунальних тарифів для населення (вартість газу – на 280 %; тепла – на 72%; світла – на 50%).

4. Зниження рівня життя населення (реальна зарплата – на 20,2%); зростання безробіття, у тому числі латентного (рівень безробіття за методологією МОП серед економічно активного населення віком 15-70 р. становить 9%, а працездатного віку – 9,4%); збільшення відсотку бідного населення (понад 25%).

5. Тривала несприятлива зовнішньоекономічна кон'юнктура, яка проявилася у падінні цін на метали, сільськогосподарську продукцію, суттєвому зменшенні доходів від експорту, т. ін.

6. Витрачання значних коштів на утримання збройних Сил України, їх матеріально-технічне та інші види забезпечення у зв'язку з проведенням ООС (операції об'єднаних сил) на Сході України.

7. Гострота та нестабільність політичної ситуації, яка проявляється у зниженні рівня легітимності та ефективності влади, різкому загостренні різноманітних політичних конфліктів (між владою та опозицією, політичними конкурентами в межах однієї електоральної ніші, конкуруючими фінансово-промисловими групами, що мають політичний вплив тощо), звинуваченні вищих посадових осіб у корупції або некомпетентності, поширеності протестних акцій в Україні.

8. Масштабний процес внутрішньої міграції внаслідок анексії Автономної Республіки Крим та ведення масштабних бойових дій в зоні дії ООС (біля 1,6 млн внутрішньо переміщених осіб і біженців).

9. Негативні процеси у суспільній свідомості – незадоволеність власним становищем та песимізм щодо майбутнього (понад 40% опитаних респондентів), високий рівень амонійної деморалізованості (понад 60 % опитаних осіб) [4].

10. Величезний вплив на економічні та фінансові відносини в Україні, включаючи й інвестиційну діяльність, корупції. При цьому, як встановлено на науковому рівні, до цього часу достеменно невідомі

обсяги вчинених корупційних правопорушень в Україні, оскільки вони характеризуються найвищим рівнем латентності [8, с. 36].

Більш того, корупція в Україні має свої особливості та значно відрізняється від корупції у розвинутих країнах, а саме – це корупція кризового типу [3, с. 6].

За оцінками впливової дослідницької організації «Глобальна фінансова доброчесність» (Global Financial Integrity – GFI), країни, що розвиваються (а до таких відноситься й Україна), втрачають понад 1 трлн. доларів на рік через «незаконні фінансові потоки», що впливають із злочинності та корупції! Ця швидко зростаюча цифра вже в 10 разів перевищує загальну суму іноземної допомоги (включаючи й інвестиції), яку отримують ці держави [2, с. 8].

У таких умовах Україна об'єктивно зобов'язана на всіх рівнях (політичному, законодавчому, організаційному, т. ін.) вжити всі необхідні заходи та розробити шляхи, спрямовані на підвищення рівня та ефективності іноземного інвестування.

Література:

1. Белорус О. Імперативи стратегічного розвитку України в умовах глобалізації. *Політична думка*. 2001. № 4. С. 63–68.

2. Запобігання корупції: підручник / Б. М. Головін, О. Г. Колб, В. Ф. Оболенцов та ін.; за заг. ред. Б. М. Головіна. Харків: Право, 2019. 296 с.

3. Корупційна злочинність в Україні : сучасний стан, детермінанти та запобігання: навч. посіб. / В. В. Василевич, О. М. Джу́жа, О. Г. Колб та ін.; за ред. О. М. Джу́жи та Е. В. Расюка. Київ : ФОП Маслаков, 2018. 340 с.

4. Кулик О. Г. Сучасна кримінальна ситуація в Україні. URL: <http://www.n.buv.gov.ua>

5. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18 березня 2004 р. №1629-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 29. Ст. 367.

6. Про національну безпеку України: Закон України від 21 черв. 2018 р. №2469-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 31. Ст. 241.

7. Україна та міжнародна інтеграція. Роль і місце прокуратури у цих процесах: навч.-метод. рек./А. Р. Дзюрило, О. Г. Колб, З. А. Зародюк та ін.; за заг. ред. О. Г. Коба. Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2002. 52 с.

8. Шостко О. Ю. Стан протидії корупції в Україні. Запобігання корупції: підручник/за заг. ред. Б. М. Головіна. Харків: Право, 2019. С. 36–40.